

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Uitwerking berekening prestatieanalyse (voortgezet) speciaal onderwijs

25 februari 2022

INHOUD

1. Inleiding	1
2. Data	1
3. Uitgangspunten bij de prestatieanalyse	1
3.1 Bepaling van groepen binnen het so en vso	1
3.2 De indicatoren	2
3.3 Percentielgrenzen	2
3.4 Weging van de indicatoren.....	2
3.5 Missende waarden/ontbrekende informatie	2
4. Beschrijving van de indicatoren	3
4.1 Indicator Einduitstroom 2020-2021	3
4.2 Indicator Uitstroom in relatie tot het IQ 2020-2021	4
4.3 Indicator Bestending schooljaar 2019-2020	6
4.4 Indicator Tussentijdse uitstroom 2020-2021	7
4.5 Indicator Uitstroom op niveau ontwikkelingsperspectief 2020-2021	8
Bijlage I: Voorbeeld	10

1. Inleiding

In dit document wordt de berekening achter een deel van de indicatoren uit de prestatieanalyse SO¹ uiteengezet. Op basis van dit document is het mogelijk om met de ingevulde vragenlijst van een onderwijskundige eenheid (OKE) te bepalen hoe een school presteert ten opzichte van andere scholen in de sector.

Met ingang van schooljaar 2019/2020 is de prestatieanalyse veranderd en kijken we breder naar risico's op scholen aan de hand van meerdere indicatoren. De uitkomsten van de opbrengstbevraging is een van de aspecten geworden van de beoordeling of we wel of geen risico's aan besturen en scholen toekennen. Wanneer we risico's vermoeden brengen we die in samenhang met andere gegevens en nemen we contact op met het bestuur om te bepalen wat nodig is. Dit jaar geven we wederom een terugkoppeling. De terugkoppeling is gelijk aan die van afgelopen schooljaar. Deze lichten we in dit document per indicator verder toe.

2. Data

De prestatieanalyse SO bestaat onder andere uit gegevens uit de vragenlijst opbrengsten die in het najaar van 2021 is verstuurd. Deze gegevens hebben betrekking op het schooljaar 2020-2021 (uitstroom) en deels betrekking op het schooljaar 2019-2020 (bestendinging). Dit vullen we aan met andere gegevens die we bijvoorbeeld via DUO ontvangen. Het totaal aan informatie gebruiken we voor het bepalen van het risico per onderwijskundige eenheid (hierna school genoemd).

3. Uitgangspunten bij de prestatieanalyse

3.1 Bepaling van groepen binnen het so en vso

De inspectie houdt bij de analyse van de vragenlijst opbrengsten rekening met de verschillende onderwijssoorten speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso). Omdat leerlingen van het so naar andere niveaus uitstromen dan leerlingen van het vso is voor beide onderwijssoorten een aparte, maar vergelijkbare, vragenlijst ontwikkeld. Dit maakt de indicatoren voor beide onderwijssoorten vergelijkbaar.

Niet alleen de onderwijssoorten, maar ook de leerlingpopulatie binnen de onderwijssoorten geeft aanleiding om scholen verder in groepen op te splitsen. De verschillen in uitstroombatronen van scholen zijn voornamelijk te verklaren door de leerlingpopulatie van de scholen. Op basis van de vragenlijsten zijn verschillen te zien in de hoogte van het IQ van de leerlingen. Daarnaast blijkt uit eerdere analyses dat scholen met relatief veel meervoudig gehandicapte (MG) of zeer moeilijk lerende (ZML) leerlingen een ander uitstroombatroom laten zien dan scholen met andere type leerlingen. Door de invoering van passend onderwijs zijn de registraties van deze indicaties veranderd, waardoor het niet meer goed mogelijk is deze leerlingen te onderscheiden. Daarom is er gekozen voor een alternatieve indeling van scholen. Evenals in voorgaande jaren is het uitgangspunt hierbij om scholen in groepen te delen die qua leerlingpopulatie zo veel mogelijk vergelijkbaar zijn. Dat wil zeggen dat de leerlingpopulatie vergelijkbaar is wat betreft de cognitieve capaciteiten (IQ) en uitstromen naar vergelijkbare uitstroombestemmingen (niveaus).

Op basis van deze uitgangspunten zijn er twee groepen scholen onderscheiden, waarbij het IQ van de uitgestroomde leerlingen bepalend is. Er is voor gekozen om het aandeel uitgestroomde leerlingen met een IQ van minder dan 70 te nemen, waarbij de grens op 80% ligt. Deze twee criteria zijn gekozen omdat dit inhoudelijk dicht bij de indeling op basis van ZML en MG ligt, welke in eerdere jaren gebruikt is. Daarnaast biedt deze indeling mogelijkheden om rekening te houden met de populatie in dit model, door scholen te onderscheiden waarvoor enkele indicatoren in dit model niet (goed) gewaardeerd kunnen worden (zie paragraaf 4.1 en 4.4).

Op basis van bovenstaande zijn de volgende twee groepen gedefinieerd:

1. Scholen waarvan 80% of minder van de uitgestroomde leerlingen een IQ tot 70 heeft.

---

¹ SO (hoofdletters) verwijst naar de sector speciaal onderwijs, so/vso (kleine letters) verwijst naar de scholen voor speciaal onderwijs respectievelijk voortgezet speciaal onderwijs

2. Scholen waarvan meer dan 80% van de uitgestroomde leerlingen een IQ tot 70 heeft.

3.2 De indicatoren

Op basis van de vragenlijst opbrengsten worden er vijf indicatoren gemaakt voor de prestatieanalyse SO:

1. Einduitstroom
2. Uitstroom in relatie tot IQ
3. Bestending
4. Tussentijdse uitstroom
5. Uitstroom op niveau ontwikkelingsperspectief

Deze indicatoren worden uitgebreid beschreven in hoofdstuk 4.

Omdat bijna alle leerlingen in groep 2 (>80% IQ<70) uitstromen naar het vso of arbeid/dagbesteding kan er voor deze groep geen grenswaarde worden bepaald op de indicatoren einduitstroom en tussentijdse uitstroom. Deze indicatoren worden voor groep 2 dan ook buiten beschouwing gelaten. Zij krijgen het label 'N.v.t'.

3.3 Percentielgrenzen

De grenzen per indicator uit de vragenlijst opbrengsten worden bepaald op basis van de beschikbare informatie van alle scholen en is per onderwijssoort (so/vso) en groep verschillend. De grenzen zijn gebaseerd op de zogenaamde 25%-regel. Bij elke indicator is een rangorde van de waarden gemaakt (bijvoorbeeld het percentage uitstroom naar het speciaal onderwijs). Hierin worden enkel de scholen waarvan de informatie beschikbaar is meegenomen. Op basis van deze rangorde zijn steeds de 25 procent minst goed presterende scholen per indicator en per groep in de prestatieanalyse als risico gedefinieerd. Dit jaar geven we voor het eerst ook de andere percentielen weer. In de tabellen laten we per indicator zien bij welke score respectievelijk 25%, 50% of 75% van de scholen kan worden onderscheiden. Bijvoorbeeld: als het 75e percentiel op de score 83% ligt, dan betekent dat 75% van de scholen in deze IQ-groep een score van 83% of lager heeft. Deze lijnen zijn bedoeld om de positie van de school ten opzichte van andere vergelijkbare scholen weer te geven.

3.4 Weging van de indicatoren

Met ingang van schooljaar 2019-2020 hanteren wij niet meer enkel de beslisregel op basis van de opbrengstbevraging. De uitkomsten van de vragenlijst opbrengsten bekijken wij in samenhang met andere data en op basis daarvan maken wij een inschatting of er sprake is van risico's bij de school en/of het bestuur. Wanneer wij risico's zien, nemen we contact op met het bestuur om de risico's te bespreken.

3.5 Missende waarden/ontbrekende informatie

In alle gevallen is gebruik gemaakt van de aantallen zoals door de school opgegeven. Wanneer informatie ontbreekt die wel nodig is voor het berekenen van een of meerdere indicatoren heeft dit gevolgen voor de score op deze indicatoren. Ontbrekende gegevens kunnen verschillende gevolgen hebben.

- Wanneer data ontbreken omdat deze niet van toepassing zijn, leidt dit tot de score 'geen oordeel'. Dit is bijvoorbeeld mogelijk als een school in het schooljaar 2020-2021 geen tussentijdse uitstroom van leerlingen had.
- Wanneer er van een school geen informatie beschikbaar is die nodig is voor de bepaling van de waarde op een indicator, maar dit wel zou moeten, betekent dit dat deze indicator de score 'onbekend' krijgt. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer er aangegeven is dat er leerlingen zijn uitgestroomd, maar deze uitstroom niet gespecificeerd is naar de diverse niveaus.

4. Beschrijving van de indicatoren

4.1 Indicator Einduitstroom 2020-2021

Regulier versus speciaal (so); onderwijs versus arbeid (vso)

Gebruikte vragen uit de vragenlijst voor indicator einduitstroom

Vraag	so en vso
5	Aantal leerlingen per uitstroomniveau (>6 weken ingeschreven)

Deze variabele wordt in het so bepaald door de verhouding tussen het percentage leerlingen dat uitstroomt naar het regulier voortgezet onderwijs ten opzichte van het percentage dat uitstroomt naar het voortgezet speciaal onderwijs (vso).

Bij de prestatieanalyse vso betreft dit de verhouding tussen vervolgonderwijs en arbeid. Bij beide schoolsoorten gaat het om leerlingen die zes weken of meer op de school verbleven.

De indeling van de niveaus in het so en vso staan weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Gedefinieerde niveaus einduitstroom, prestatieanalyse

	Definitie	Uitstroomniveaus
SO	Regulier	Praktijkonderwijs (PrO) Vmbo-bbl/kbl Vmbo-gl/tl Havo Vwo Brugklas vmbo/havo Brugklas havo/vwo
	Speciaal	VSO richting dagbesteding belevingsgericht VSO richting dagbesteding activerend VSO richting dagbesteding arbeidsmatig VSO arbeids-/ praktijkgericht VSO richting vmbo-bbl/kbl VSO richting vmbo-gl/tl VSO richting havo VSO richting vwo VSO richting brugklas vmbo/havo VSO richting brugklas havo/vwo
VSO	Vervolgonderwijs	Vavo MBO niveau 1 MBO niveau 2 MBO niveau 3/4 HBO/ Universiteit
	Arbeid	Reguliere arbeidsplaats Sociale werkvoorziening Arbeidstrainingscentrum Dagbesteding belevingsgericht Dagbesteding activerend Dagbesteding arbeidsmatig Vrijwilligerswerk

Berekenwijze:

$$pUer = \frac{Uer}{Uer + Ues} * 100$$

Waarbij geldt:

pUer = percentage einduitstroom naar regulier onderwijs

Uer = aantal leerlingen dat naar regulier onderwijs uitstroomt (eind)

Ues = aantal leerlingen dat naar speciaal onderwijs uitstroomt (eind)

NB: voor het vso kan 'r' vervangen worden door 'v' (vervolgonderwijs) en 's' door 'a' (arbeid).

Het percentage uitstroom naar regulier onderwijs (**pUer**) is bepalend voor deze indicator. In tabel 3 staan de grenzen per groep aangegeven. Zoals we in paragraaf 3.3 hebben toegelicht, geven we aan bij welke score respectievelijk 25%, 50% of 75% van de scholen kan worden onderscheiden. Omdat bijna alle leerlingen in groep 2 (>80% IQ<70) uitstromen naar het vso (vanuit so) of naar arbeid of dagbesteding (vanuit vso) kan er voor deze groep geen grenswaarde worden bepaald op deze eerste indicator. Indicator einduitstroom wordt voor deze groep dan ook buiten beschouwing gelaten, in tabel 3 is dit aangegeven met 'N.v.t.'.

Dit schooljaar was er bij meer dan 25% van de so-scholen in IQ-groep 1 sprake van 0% uitstroom naar regulier onderwijs. Daarom ligt het 25^e percentiel op 0%. Het omslagpunt, waarbij de waarde 0,01% uitstroom naar regulier onderwijs zich bevindt, ligt op het 32^e percentiel.

Tabel 3: Percentielgrenzen per groep voor indicator einduitstroom, so en vso, prestatieanalyse

sector	groep	25 ^e percentiel	50 ^e percentiel	75 ^e percentiel
SO	1) ≤80% IQ<70	0,00	14,81	34,62
SO	2) >80% IQ<70	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
VSO	1) ≤80% IQ<70	33.33	64.10	89.04
VSO	2) >80% IQ<70	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

4.2 Indicator Uitstroom in relatie tot het IQ 2020-2021

Gebruikte vragen uit de vragenlijst voor indicator uitstroom irt IQ

Vraag	so	vso
5	Aantal leerlingen per uitstroomniveau (>6 weken ingeschreven)	Aantal leerlingen per uitstroomniveau (>6 weken ingeschreven)
6a	Aantal leerlingen per IQ-categorie	Aantal leerlingen per IQ-categorie

Indicator uitstroom in relatie tot IQ is gebaseerd op vraag 5 (uitstroom) en vraag 6a (totaal IQ score van de uitgestroomde leerlingen). Om de uitstroom in relatie te brengen met het IQ van de uitgestroomde leerlingen worden er punten toegekend aan zowel de uitstroomniveaus als de IQ score (in categorieën). De punten die bij de IQ categorieën horen zijn voor so en vso gelijk. Deze punten zijn weergegeven in tabel 4. De punten van de prestatieanalyse voor de uitstroomniveaus zijn voor het so weergegeven in tabel 5a en voor het vso in tabel 5b.

Tabel 4: IQ punt per categorie, prestatieanalyse

IQ categorie (c)	IQ punt per categorie
> 120	8
111-120	7
90-110	6
80-89	5
70-79	4
50-69	3
35-49	2
<35	1

NB: De categorie 'onbekend' wordt buiten beschouwing gelaten. Hier worden geen punten aan verbonden.

Tabel 5a: Uitstroompunt per niveau so-scholen, prestatieanalyse

Niveau (b) vanuit so	Uitstroompunten
Vso richting dagbesteding belevingsgericht	5
Vso richting dagbesteding activerend	5,5
Vso richting dagbesteding arbeidsmatig	6
Vso arbeids-/ praktijkgericht	7
Vso richting vmbo-bk	8,5
Vso richting vmbo-gt	10
Vso richting havo	11
Vso richting vwo	12
Vso brugklas vmbo/havo	10,5
Vso brugklas havo/vwo	11,5
Praktijkonderwijs	8
Vbmo-bk (inclusief en exclusief lwoo)	8,5
Vmbo-gt (inclusief en exclusief lwoo)	10
Havo	11
Vwo	12
Brugklas vmbo/havo	10,5
Brugklas havo/vwo	11,5
Speciaal onderwijs	7
Basisonderwijs	10
Speciaal basisonderwijs	8

NB: De overige niveaus zijn buiten beschouwing gelaten.

Tabel 5b: Uitstroompunt per niveau vso-scholen, prestatieanalyse

Niveau (b) vanuit vso	Uitstroompunten
Vso richting dagbesteding belevingsgericht	5
Vso richting dagbesteding activerend	5,5
Vso richting dagbesteding arbeidsmatig	6
Vso richting arbeid/praktijk	7
Vso richting vmbo-bk	8,5
Vso richting vmbo-gt	10
Vso richting havo	11
Vso richting vwo	12
Vso brugklas vmbo/havo	10,5
Vso brugklas havo/vwo	11,5
Praktijkonderwijs	8
Vmbo-bk	8,5
Vmbo-gt	10
Havo	11
Vwo	12
Brugklas vmbo/havo	10,5
Brugklas havo/vwo	11,5
Vavo	10,5
MBO niveau 1	8
MBO niveau 2	9
MBO niveau 3/4	10
HBO/Universiteit	11,5
Reguliere arbeidsplaats	8,5
Sociale werkvoorziening	7
Arbeidstrainingscentrum	7
Dagbesteding belevingsgericht	5
Dagbesteding activerend	5,5
Dagbesteding arbeidsmatig	6

NB: De overige niveaus zijn buiten beschouwing gelaten

Op basis van de waarden uit tabel 4 en 5a of 5b wordt er een *gemiddeld IQ-punt* en een *gemiddeld uitstroompunt* per school gedefinieerd. Het gemiddeld IQ-punt wordt berekend door de som te nemen van het aantal leerlingen per IQ categorie maal het aantal punten in de betreffende categorie, gedeeld door het aantal leerlingen over alle IQ categorieën.

Het gemiddeld uitstroompunt wordt op een vergelijkbare manier berekend, namelijk door de som te nemen van het aantal leerlingen per uitstroomniveau, maal het aantal punten in de betreffende categorie, gedeeld door het totaal aantal uitgestroomde leerlingen.

Bij het gemiddeld IQ-punt worden uitsluitend de categorieën gehanteerd zoals weergegeven in tabel 4. Bij het gemiddelde uitstroompunt betreffen dit enkel de categorieën zoals weergegeven in tabel 5a (so) en 5b (vso).

Vervolgens wordt het gemiddeld IQ-punt in relatie gebracht met het gemiddeld uitstroompunt. Dit gebeurt door het gemiddeld uitstroompunt te verminderen met het gemiddeld IQ-punt. Dit levert het zogenaamde *verschilpunt* op, waarop indicator 2 is gebaseerd.

Anders genoteerd is het verschilpunt:

$$\text{Verschilpunt} = \frac{\sum(\text{UIP}_b \cdot N_b)}{n} - \frac{\sum(\text{IQP}_c \cdot N_c)}{n}$$

waarbij geldt:

IQ_{pc} = IQ-punt per IQ-categorie c

N_c = aantal leerlingen in IQ-categorie c

UIP_b = Uitstroompunt per niveau b

N_b = Aantal leerlingen in niveau b

n = Totaal aantal uitgestroomde leerlingen binnen de geldige categorieën (b/c)

Zoals vermeld is het verschilpunt bepalend voor deze indicator. De grenzen voor de indicator zijn weergegeven in tabel 6.

Tabel 6: Percentielgrenzen per groep voor indicator uitstroom irt IQ, so en vso, prestatieanalyse

sector	groep	25 ^e percentiel	50 ^e percentiel	75 ^e percentiel
SO	1) ≤80% IQ<70	2,94	3,12	3,36
SO	2) >80% IQ<70	3,29	3,61	3,90
VSO	1) ≤80% IQ<70	3,13	3,45	3,68
VSO	2) >80% IQ<70	3,38	3,61	3,88

4.3 Indicator Bestending schooljaar 2019-2020

Gebruikte vragen uit de vragenlijst voor indicator bestending

vraag so en vso

8 Aantal uitstromende leerlingen schooljaar 2019-2020 (>6 weken ingeschreven)

8a Aantal leerlingen dat nog steeds op het uitstroomniveau aanwezig is*

8b Aantal leerlingen dat niet meer op het uitstroomniveau aanwezig is*

8c Aantal leerlingen waarvan niet bekend is of ze wel of niet op het uitstroomniveau aanwezig zijn*

*op 1 oktober 2021

Deze indicator richt zich op het percentage leerlingen dat bestendig is. Met bestendig bedoelen we dat de leerlingen die zijn uitgestroomd in het schooljaar 2019-2020 op 1 oktober 2021 nog steeds op een uitstroomniveau van hetzelfde niveau verblijven (vraag 8a). Het percentage wordt berekend op basis van het totaal aantal uitgestroomde leerlingen in het schooljaar 2019-2020. Hierbij wordt alleen gekeken naar de leerlingen die langer dan 6 weken waren ingeschreven op de school.

De berekening van indicator 3 kan als volgt weergegeven worden:

$$pB = \frac{B}{n} * 100$$

Waarbij geldt:

pB = percentage leerlingen dat bestendig is

B = aantal leerlingen dat bestendig is

n = aantal leerlingen dat uitgestroomd is in schooljaar 2019-2020

Het percentage leerlingen dat bestendig is (**pB**) is bepalend voor deze indicator. De grenzen voor de prestatieanalyse zijn, per groep en onderwijssoort, weergegeven in tabel 7.

Omdat dit schooljaar bij meer dan 25% van de (v)so-scholen sprake was van 100% bestendinging, ligt het 75^e percentiel op 100%. Het omslagpunt, waarbij bestendinging 100% is, ligt voor het speciaal onderwijs IQ-groep 1 op het 74^e percentiel en voor IQ-groep 2 op 51^e percentiel. In het voortgezet speciaal onderwijs ligt dit omslagpunt voor IQ-groep 2 op het 64^e percentiel.

Tabel 7: Percentielgrenzen per groep voor indicator bestendinging, so en vso, prestatieanalyse

sector	groep	25 ^e percentiel	50 ^e percentiel	75 ^e percentiel
SO	1) ≤80% IQ<70	81,58	90,91	100,00
SO	2) >80% IQ<70	87,50	97,62	100,00
VSO	1) ≤80% IQ<70	54,84	73,35	85,25
VSO	2) >80% IQ<70	78,42	92,86	100,00

4.4 Indicator Tussentijdse uitstroom 2020-2021

Gebruikte vragen uit de vragenlijst voor indicator tussentijdse uitstroom

vraag so en vso

5 Aantal uitgestroomde leerlingen per uitstroomniveau (> 6 weken ingeschreven)

Deze indicator is vergelijkbaar met de indicator einduitstroom, met als verschil dat deze indicator zich richt op de tussentijdse uitstroom in plaats van de einduitstroom. Het betreft wederom uitsluitend op leerlingen die langer dan zes weken op de school hebben gezeten en op het percentage uitstroom naar het regulier onderwijs ten opzichte van uitstroom naar het speciaal onderwijs.

De gebruikte niveaus zijn weergegeven in tabel 8.

Tabel 8: Tussentijdse uitstroom (langer dan 6 weken ingeschreven), prestatieanalyse

SO	Regulier	Regulier basisonderwijs Speciaal basisonderwijs
	Speciaal	Speciaal onderwijs
VSO	Regulier	Praktijkonderwijs (PrO) Vmbo-bbl/kbl Vmbo-gl/tl Havo Vwo Brugklas vmbo/havo Brugklas havo/vwo
	Speciaal	Vso richting dagbesteding belevingsgericht Vso richting dagbesteding activerend Vso richting dagbesteding arbeidsmatig Vso arbeids-/ praktijkgericht Vso richting vmbo-bbl/kbl Vso richting vmbo-gl/tl Vso richting havo

SO	Regulier	Regulier basisonderwijs Speciaal basisonderwijs
	Speciaal	Speciaal onderwijs
		Vso richting vwo Vso brugklas vmbo/havo Vso brugklas havo/vwo

Berekenwijze:

$$pUtr = \frac{Utr}{Utr + Uts} * 100$$

Waarbij geldt:

pUtr = percentage tussentijdse uitstroom naar regulier onderwijs

Utr = aantal leerlingen dat tussentijds naar regulier onderwijs uitstroomt

Uts = aantal leerlingen dat tussentijds naar speciaal onderwijs uitstroomt

pUtr is bepalend voor deze indicator. De percentielgrenzen voor de prestatieanalyse zijn, per groep en onderwijssoort, weergegeven in tabel 9. Omdat bijna alle leerlingen in groep 2 (>80% IQ<70) uitstromen naar het so (vanuit so) of het vso (vanuit vso) kan er voor deze groep geen grenswaarde worden bepaald op deze indicator. Indicator 4 wordt voor deze groep dan ook buiten beschouwing gelaten, in tabel 9 is dit aangegeven met 'N.v.t'.

Omdat dit schooljaar bij meer dan 25% van de so-scholen in IQ-groep 1 sprake was van 0% uitstroom naar regulier onderwijs, ligt het 25^e percentiel op 0%. Het omslagpunt, waarbij de waarde 0,01% tussentijdse uitstroom naar regulier onderwijs zich bevindt, ligt op het 26^e percentiel.

Tabel 9: Percentielgrenzen per groep voor indicator tussentijdse uitstroom, so en vso, prestatieanalyse

sector	groep	25 ^e percentiel	50 ^e percentiel	75 ^e percentiel
SO	1) ≤80% IQ<70	0,00	33,33	69,23
SO	2) >80% IQ<70	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
VSO	1) ≤80% IQ<70	2,50	25,00	50,00
VSO	2) >80% IQ<70	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

4.5 Indicator Uitstroom op niveau ontwikkelingsperspectief 2020-2021

Gebruikte vragen uit de vragenlijst voor indicator uitstroom op niveau ontwikkelingsperspectief

vraag so en vso

7	Ontwikkelingsperspectief van de uitgestroomde leerlingen schooljaar 2020-2021 (> 6 weken ingeschreven)
7a	Onder het niveau dat was vastgesteld in het ontwikkelingsperspectief
7b	Op het niveau dat was vastgesteld in het ontwikkelingsperspectief
7c	Boven het niveau dat was vastgesteld in het ontwikkelingsperspectief
7d	Onbekend

Deze indicator is gebaseerd op vraag 7 uit de vragenlijst en gaat na hoeveel leerlingen zijn uitgestroomd op het niveau van de verwachte uitstroombestemming dat is vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief (OPP). Het betreft leerlingen die langer dan 6 weken op uw OKE verbleven en die zijn uitgestroomd in schooljaar 2020-2021. Het gaat alleen om de einduitstroom. Verder gaat het om het verwachte niveau van de uitstroombestemming die is opgenomen in het ontwikkelingsperspectief twee jaar voorafgaand aan het moment van uitstroom. In het geval een

leerling korter dan 2 jaar op uw OKE verbleef, houdt u dan het bij binnenkomst op uw OKE opgestelde ontwikkelingsperspectief van de leerling aan.

$$pOPP = \frac{OP}{n} * 100$$

Waarbij geldt:

pOPP = percentage leerlingen dat uitstroomt op het niveau van het OPP

OP = aantal leerlingen dat uitstroomt op het niveau van het OPP

n = aantal leerlingen dat uitstroomt op, onder of boven het niveau dat is vastgesteld in het OPP

Omdat dit schooljaar bij meer dan 25% van de (v)so-scholen sprake was van 100% uitstroom op OPP, ligt het 75^e percentiel op 100%. Het omslagpunt, waarbij uitstroom op OPP 100% is, ligt voor het speciaal onderwijs IQ-groep 1 op het 73^e percentiel en voor IQ-groep 2 op 59^e percentiel. In het voortgezet speciaal onderwijs ligt dit omslagpunt voor IQ-groep 2 op het 65^e percentiel.

Tabel 10: Percentielgrenzen per groep voor indicator uitstroom op niveau ontwikkelingsperspectief, so en vso, prestatieanalyse

sector	groep	25 ^e percentiel	50 ^e percentiel	75 ^e percentiel
SO	1) ≤80% IQ<70	75,00	88,89	100,00
SO	2) >80% IQ<70	86,16	94,28	100,00
VSO	1) ≤80% IQ<70	67,74	79,07	88,24
VSO	2) >80% IQ<70	72,73	89,47	100,00

Bijlage I: Voorbeeld

Onderstaand wordt een voorbeeld uitgewerkt van de prestatieanalyse SO.

Een school voor speciaal onderwijs (so) met minder dan 80% leerlingen met een IQ tot 70 (groep 1) heeft in het schooljaar 2020-2021 haar leerlingen laten uitstromen naar de volgende niveaus:

Tabel 10: Uitstroom voorbeeldschool in schooljaar 2020-2021

Niveau	Aantal leerlingen
Speciaal onderwijs	2
Basisonderwijs	3
Speciaal basisonderwijs	1
Vso richting dagbesteding belevingsgericht	0
Vso richting dagbesteding activerend	0
Vso richting dagbesteding arbeidsmatig	1
Vso arbeids-/ praktijkgericht	7
Vso richting vmbo-bk	2
Vso richting vmbo-gt	2
Vso richting havo	2
Vso richting vwo	0
Vso brugklas vmbo/havo	0
Vso brugklas havo/vwo	0
Praktijkonderwijs	2
Vmbo-bk (inclusief en exclusief lwoo)	0
Vmbo-gt (inclusief en exclusief lwoo)	0
Havo	0
Vwo	0
Brugklas vmbo/havo	0
Brugklas havo/vwo	0
Buitenland	1
Totaal	23

Deze uitgestroomde leerlingen zijn onder te brengen in de volgende categorieën naar IQ:

Tabel 11: IQ van de uitgestroomde leerlingen in schooljaar 2020-2021 van de voorbeeldschool, naar categorie

IQ categorie	Aantal leerlingen
> 120	0
111-120	1
90-110	4
80-89	7
70-79	7
50-69	3
35-49	0
<35	0
Onbekend	1
Totaal	23

In het schooljaar ervoor (2019-2020) had deze school 22 leerlingen die uitstroonden. Van deze leerlingen is de bestending op peildatum 1 oktober 2021 als volgt:

Tabel 12: Bestending van leerlingen (cohort 2019-2020) op 1 oktober 2021 van de voorbeeldschool

Bestending	Aantal leerlingen
Op 1 oktober 2020 nog steeds op het uitstroomniveau	17
Op 1 oktober 2020 niet meer op het uitstroomniveau	4
Onbekend of zij zich op 1 oktober 2019 nog op het uitstroomniveau bevinden	1
Totaal	22

Tabel 13: Uitstroom op niveau ontwikkelingsperspectief 2020-2021 van de voorbeeldschool

Ontwikkelingsperspectief	Aantal leerlingen
Onder het niveau dat was vastgesteld in het ontwikkelingsperspectief	16
Op het niveau dat was vastgesteld in het ontwikkelingsperspectief	3
Boven het niveau dat was vastgesteld in het ontwikkelingsperspectief	2
Totaal	23

Indicator einduitstroom

De einduitstroom betreft bij so het percentage leerlingen dat aan het eind van de schoolperiode uitstroomt naar regulier onderwijs, ten opzichte van speciaal onderwijs. De uitstroomniveaus praktijkonderwijs tot en met brugklas havo/vwo in tabel 10 worden bij het so gezien als reguliere einduitstroom. De uitstroomniveaus binnen het vso (alle niveaus) worden gezien als einduitstroom naar speciaal onderwijs.

In totaal stromen in dit voorbeeld 2 leerlingen uit naar het regulier onderwijs en 14 leerlingen uit naar het speciaal onderwijs. Het percentage leerlingen dat uitstroomt naar regulier onderwijs is:
 $(2/16) * 100 = 12,5\%$

Indicator uitstroom in relatie tot IQ

Bij de bepaling van deze indicator wordt naast de uitstroom ook gebruik gemaakt van het IQ van de uitgestroomde leerlingen. Dit resulteert in een gemiddeld uitstroompunt en een gemiddeld IQ-punt, die samen tot een verschilpunt leiden.

Voor de voorbeeldschool met 23 leerlingen wordt het gemiddeld IQ-punt als volgt berekend. Voor elke IQ-categorie is bekend hoeveel van de uitgestroomde leerlingen zich hierin bevinden. Er is in dit voorbeeld dus 1 leerling met een IQ tussen de 115 en 129 en er zijn 4 leerlingen met een IQ tussen de 100 en de 114, et cetera (zie tabel 11). Vervolgens is per IQ-categorie het aantal leerlingen vermenigvuldigd met het IQ-punt (tabel 13) dat bij de categorie hoort. In het voorbeeld dus 1 (leerling) * 7 (IQ-punt) = 7; 4 * 6 = 24, etc. Dit is weergegeven in de laatste kolom. Vervolgens worden deze waarden bij elkaar opgeteld, wat in het voorbeeld dus de waarde '103' oplevert. Deze school heeft dus een totaal IQ-punt van 103.

Er wordt echter verder gerekend met het *gemiddeld* IQ-punt. Hiervoor wordt het totaal IQ-punt gedeeld door het aantal uitgestroomde leerlingen waarvan het IQ bekend is (in het voorbeeld 22). Hiermee is het gemiddeld uitstroompunt dus $103/22 = 4,68$.

Tabel 13: IQ punten van de voorbeeldschool

IQ			
IQ categorie	IQ punt	aantal leerlingen	IQ punt * aantal II
> 120	8	0	0
111-120	7	1	7
90-110	6	4	24
80-89	5	7	35
70-79	4	7	28
50-69	3	3	9
35-49	2	0	0
<35	1	0	0
Totaal		22	103
Onbekend*	-	1	-

*wordt bij de berekening van het gemiddelde IQ-punt buiten beschouwing gelaten

Op eenzelfde wijze wordt het gemiddelde uitstroompunt berekend. De 23 leerlingen van de voorbeeldschool zijn uitgestroomd naar niveaus, weergegeven in tabel 14.

Tabel 14: Uitstroompunten van de voorbeeldschool

Uitstroom			
niveau	Uitstroompunt	aantal leerlingen	punt * aantal leerlingen
Speciaal onderwijs	7	2	14
Basisonderwijs	10	3	30
Speciaal basisonderwijs	8	1	8
Vso richting dagbesteding belevingsgericht	5	0	0
Vso richting dagbesteding activerend	5,5	0	0
Vso richting dagbesteding arbeidsmatig	6	1	6
Vso arbeids-/ praktijkgericht	7	7	49
Vso richting vmbo- bk	8,5	2	17
Vso richting vmbo- gt	10	2	20
Vso richting havo	11	2	22
Vso richting vwo	12	0	0
Vso brugklas vmbo/havo	10,5	0	0
Vso brugklas havo/vwo	11,5	0	0
Praktijkonderwijs	8	2	16
Vmbo-bk	8,5	0	0
Vmbo-gt	10	0	0
Havo	11	0	0
Vwo	12	0	0
Brugklas vmbo/havo	10,5	0	0
Brugklas havo/vwo	11,5	0	0
Totaal		22	182
Buitenland*	-	1	-

*wordt bij de berekening van het gemiddelde uitstroom-punt buiten beschouwing gelaten

Hierbij wordt het aantal leerlingen per niveau vermenigvuldigd met het aantal uitstroompunten dat bij dit niveau hoort. Vervolgens worden deze bij elkaar opgeteld, wat het totaal uitstroompunt voor deze school oplevert, namelijk 182. Dit wordt vervolgens weer gedeeld door het aantal uitgestroomde leerlingen (binnen de geldige categorieën): $182/22 = 8,27$. Dit is het gemiddelde uitstroompunt.

In de laatste stap wordt het gemiddeld IQ-punt in verband gebracht met het gemiddeld uitstroompunt op de volgende manier: Gemiddeld Uitstroompunt – (minus) IQ-punt = verschilpunt. Hiermee komt het verschilpunt in dit voorbeeld op $8,27 - 4,68 = 3,59$

Indicator bestendingig

Bij deze indicator wordt gekeken naar het percentage uitgestroomde leerlingen van het cohort 2017-2018 dat bestendig is. Dit percentage is te berekenen door het aantal leerlingen dat is bestendig te delen door het totaal aantal uitgestroomde leerlingen en dit te vermenigvuldigen met 100. In het geval van de voorbeeldschool is dit:

Percentage bestendig: $(17/22)*100 = 77,27\%$.

Indicator tussentijdse uitstroom

Deze indicator gaat in op de verhouding 'regulier' en 'speciaal' onderwijs bij de tussentijdse uitstroom. Onder deze niveaus vallen: speciaal onderwijs (uitstroom 'speciaal'), basisonderwijs en speciaal basisonderwijs (beide uitstroom 'regulier').

De indicator is gebaseerd op het percentage tussentijdse uitstroom naar regulier onderwijs. Dit percentage wordt berekend door het aantal leerlingen dat tussentijds is uitgestroomd naar regulier onderwijs te delen door het totaal aantal tussentijds uitgestroomde leerlingen en dit te vermenigvuldigen met 100. In het voorbeeld leidt dit tot (zie tabel 10):

$(4/6)*100 = 66,7\%$

Indicator uitstroom op niveau ontwikkelingsperspectief

Deze indicator kijkt naar het percentage leerlingen dat uitstroomt op het niveau dat is vastgesteld in het ontwikkelingsperspectief. Dit percentage is te berekenen door het aantal leerlingen dat is uitgestroomd op het ontwikkelingsperspectief te delen door het aantal leerlingen dat is uitgestroomd op, onder of boven het ontwikkelingsperspectief en dit te vermenigvuldigen met 100. In het geval van de voorbeeldschool is dit:

Percentage bestendig: $(16/23)*100 = 69,57\%$.